

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **K. M.**, zast. Mgr. Vratislavem Tauberem, advokátem, se sídlem nám. 28. října 1898/9, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 8. 2019, č. j. OAM-205/ZA-ZA11-VL11-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 11. 2020, č. j. 32 Az 39/2019 - 33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 6. 8. 2019, č. j. OAM-205/ZA-ZA11-VL11-2019, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 26. 11. 2020, č. j. 32 Az 39/2019 - 33, žalobu proti tomuto rozhodnutí žalovaného zamítl. V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že žalobce v azylovém řízení netvrdil žádný azylově relevantní důvod. Jeho osobní a rodinná situace přitom neodůvodňovala ani udělení humanitárního azylu, neboť žalobce je dospělý, ekonomicky aktivní a netrpí žádnou závažnou nemocí. Za azylově relevantní pak krajský soud nepovažoval ani skutečnost, že na území České republiky žijí matka a sestra žalobce. Důvodem podání žádosti o mezinárodní ochranu byla snaha žalobce o legalizaci pobytu v České republice poté, co mu bylo na jejím území ukončeno pobytové oprávnění.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Proti tomuto rozsudku městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou blanketní kasační stížnost. V jejím doplnění učiněném k výzvě soudu ve stanovené měsíční lhůtě stěžovatel namítl, že na území České republiky žije již 18 let, je zde již plně

integrován, na zemi původu již nemá žádné vazby, a nemá se tak k čemu vrátit, což krajský soud vůbec nezohlednil.

[4] Stěžovatel rovněž brojil proti závěru žalovaného i krajského soudu, že jej k podání žádosti o mezinárodní ochranu vedly ekonomické důvody. Podle něho se totiž převážně jednalo o důvody sociální. Rovněž žalovanému i krajskému soudu vytkl, že zamítnutí jeho žádosti odůvodnili jejím pozdním podáním. Podle názoru stěžovatele je logické, že svoji žádost podal až poté, kdy šlo o jedinou možnost získání pobytového oprávnění. Stejně tak stěžovatel brojil proti spojení zamítnutí žádosti s jeho dřívější trestnou činností. Podle stěžovatele šlo totiž pouze o drobnou trestnou činnost, jíž se navíc dopustil před více než 10 lety. V době podání jeho žádosti tak šlo již o činy dávno promlčené.

[5] Z těchto důvodů stěžovatel navrhl zrušení napadeného rozsudku i rozhodnutí žalovaného.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že jak jeho rozhodnutí, tak i kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Proto navrhl odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost nebo její zamítnutí pro nedůvodnost.

III. Posouzení kasační stížnosti

[7] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaného pod č. 933/2006 Sb. NSS, kasační stížnost přesahuje vlastní zájmy stěžovatele v následujících typových případech:

- kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu;
- kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně;
- kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikurní odklon, kdy Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně;
- kasační stížnost je dále přijatelná, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní pochybení se v konkrétním případě může jednat tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; popřípadě krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

pokračování

[8] Napadený rozsudek i rozhodnutí žalovaného na některých místech argumentují pozdním podáním žádosti o mezinárodní ochranu či dřívější trestnou činností stěžovatele, nicméně tyto důvody nebyly zásadní pro výsledek řízení. Naopak z rozsudku krajského soudu i žalobou napadeného rozhodnutí je zřejmé, že hlavním důvodem pro zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu byla skutečnost, že stěžovatel neuvedl žádné azylově relevantní důvody, tedy hrozbu pronásledování či jiné obdobné závažné újmy. Tuto skutečnost přitom nezpochybnil ani stěžovatel, který sám poukázal jen na jeho vazby k České republice v důsledku dlouhodobého pobytu na jejím území a skutečnost, že zde žije i jeho sestra a matka.

[9] Žalovaný i krajský soud správně uvedli, že tyto stěžovatelem předestřené důvody mohou být pro udělení azylu relevantní jen v naprosto výjimečných případech, přičemž stěžovatelova situace této mimořádné úrovně nedosahuje. Krajský soud přitom rovněž správně odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu zabývající se případy, v nichž soud dospěl k závěru, že je namíste tohoto mimořádného institutu využít, přičemž z provedeného srovnání je zřejmé, že stěžovatelova situace se svojí závažností těmto případům ani zdaleka neblíží.

[10] V judikatuře lze v podstatě vysledovat tři základní okruhy situací, kdy by nucené opuštění hostitelské země mohlo představovat porušení práva na soukromý či rodinný život. Bude tomu tak 1) je-li stěžovatel vážně nemocen, přičemž v zemi původu by se mu nedostalo potřebné péče (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009 - 89), 2) je-li zásadním způsobem odkázán na péči jiné osoby, nebo sám o jinou osobu pečuje, přičemž tato je na jeho péči významně závislá (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2015, č. j. 3 Azs 256/2014 - 27), 3) strávil-li žadatel na území hostitelského státu výraznou část svého dětství a má v něm vybudovány sociální vazby, zatímco v zemi původu nikdy žádné významné vazby neměl (např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 28. 7. 2020 ve věci č. 25402/14 - *Pormes proti Nizozemsku*). Přestože výše uvedený výčet není (a z povahy institutu humanitárního azylu nemůže být) úplný, umožňuje přinejmenším částečné srovnávání různých situací žadatelů o azyl.

[11] Stěžovatelova situace však svojí závažností za výše uvedenými výrazně zaostává. Stěžovatel není odkázán na péči jiné osoby a jiná osoba není výlučně odkázána na jeho péči. Co se týče jeho vazeb na matku a sestru, nelze tuto skutečnost považovat za dostatečnou pro konstatování porušení stěžovatelova práva na soukromí a rodinný život způsobem, jenž by zakládal porušení mezinárodních závazků České republiky. I Evropský soud pro lidská práva totiž toto právo u cizinců upřednostňuje zejména ve vztazích mezi rodiči a nezletilými dětmi. Aby i vztah mezi rodičem a dospělým dítětem, resp. mezi sourozenci, u nichž není dán vztah závislosti, dosahoval takové úrovně, aby zakládal překážku navrácení cizince do země původu, musely by v dané věci být dány naprosto mimořádné okolnosti. Nic takového však stěžovatel v projednávané věci netvrdil.

[12] Stejně tak nelze z tohoto hlediska považovat za dostatečnou skutečnost, že stěžovatel na území České republiky strávil 18 let. Evropský soud pro lidská práva sice ve své judikatuře uznává status „usazeného migranta“ (*settled migrant*, srov. např. výše citovaný rozsudek ve věci *Pormes proti Nizozemsku* či rozsudek ve věci č. 54273/00, *Boultif proti*

Švýcarsku), tedy migranta, který na území členského státu delší dobu zákonně pobýval. U těchto osob přitom soud trvá na tom, aby bylo důsledně přihlíženo i k jejich rodinné situaci při řízeních, které mohou mít za následek nucené opuštění země. I v těchto případech však Evropský soud pro lidská práva shledal porušení práva na soukromý či rodinný život v důsledku vyhoštění velmi zřídka, a to především u osob, které na území hostitelského státu strávily podstatnou část svého dětství.

[13] V projednávané věci navíc žalovaný neposuzoval otázku, zda stěžovatel má opustit území České republiky, nýbrž otázku, zda má nárok na (humanitární) azyl. Vzhledem k tomu, že české právo umožňuje osobám v postavení stěžovatele i jiné nástroje, jak svůj pobyt legalizovat (např. podle zákona o pobytu cizinců či prostřednictvím žádosti o udělení státního občanství), představuje udělení humanitárního azylu jen tu naprosto poslední teoretickou možnost, pro jejíž použití by tak musely být dány zcela mimořádné důvody. Nejvyšší správní soud přitom na základě zmíněných úvah souhlasí s žalovaným i krajským soudem v tom, že v dané věci takové důvody dány nejsou.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] S ohledem na výše uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti a krajský soud se v napadeném rozsudku od této judikatury neodchyluje. Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele, ani žádný jiný důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Kasační stížnost tedy shledal nepřijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. a odmítl ji.

[15] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. dubna 2021

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu